

Chapucensis

Associació de Modelistes Navals i
Estudis Marítims de Barcelona

Joaquim GUIRADO – català.

Entrevista al Museu Marítim de Barcelona – 12 de febrer del 2015. Escrit el 8 de març del 2015

No sé l'estona que durava, havia perdut la noció del temps. El fet és que no recordava una conversa semblant; fluida, culta, profunda. De tota manera, l'interès pels temes i la manera que tenia aquell xicot de tractar-los no impedia adonar-me del contrast entre el seu aspecte i la intel·ligència que desplegava.

Era una tarda de diumenge contemplant el paisatge més simple imaginable: Una plana immensa de color rosat; la ratlla de l'horitzó i la túnica celeste d'un blau blanquinós, matisat pel reflex del sol ponent-se dins el mar.

Aquella conversa que va ser l'inici de la nostra amistat, no va tenir final; la vam reprendre una vegada i una altra al llarg de quaranta anys i; de fet no es va cloure, ni aleshores ni mai; àdhuc després del seu traspàs, la conversa resta inacabada. Mai he sabut de cap relació com la nostra, que engloba la meva família i ha acabar perllongant-se en la seva. Una amistat sincera i potent, sorprenentment, entre dues persones amb grans diferències, que va néixer i es va covar sota el sol del tròpic, a milers de quilòmetres de casa, en un ambient de duresa i dificultat extremes.

A ponent del desert, molt a prop de l'oceà Atlàntic, vorejant la llera seca en aquella ciutat estranya de cases de tova, flanquejada pel campament de beduïns en tendes atapeïdes; allà ens va citar el destí disfressat de lleva.

De tornada a casa i represa la normalitat calia preparar el casori amb la meva xicota. Convidat a sopar va acudir amb la seva esplèndida humanitat desplegada, sabent que calia desmuntar les reticències de la meva promesa, o perdria l'amic. Comunicar-l'hi assistir a la boda va resultar l'excusa perfecta per a reblar l'amistat. L'Anna el va poder conèixer i apreciar. Un home amb una sensibilitat, que ella, com a dona va poder valorar.

En els seus viatges entre Zurich i Coria del Rio per a visitar la seva mare, feia parada i fonda a Sant Pol per a viure una etapa més de la nostra garlada. El carregament de xocolata és l'únic intercanvi que li permetíem.

Per la seva banda, ell ens acollia a Suïssa, cada vegada que ens venia bé, com a mínim un cop l'any, sovint més.

La seva vida, intensa en tots els sentits, es va alterar: La mare malalta el va portar a abandonar la feina, el marit i la residència, per ocupar-se'n. Dos anys més tard, la mare mor, troba un nou company i, a ell l'hi diagnostiquen la infermetat.

Ha comprat una caseta a Sotiel-Coronada, un poble miner de la conca del Rio Odiel, un ambient que el retorna a la infantesa, per l'ofici del pare.

Allà, nosaltres seguim visitant-lo per a gaudir de la mútua companyia. Ens desplaçem en l'autocaravana, que ens permet gran llibertat i autonomia.

Ara el trobem molt desmillorat, la malaltia es va apoderant del seu cos, minvant-l'hi també les facultats mentals. Patim amb ell i intentem treure-l'hi l'encaparrament. Tasca duríssima i de resultats escassos.

L'hi proposem fer un tomb, una passejada nostàlgica per l'Andalusia dels seus records. Així, pensem que podrem dedicar-nos a distreure'l amb l'ajuda del viatge. Recordem els dies passats a l'Àfrica, a la "Agrupación de Tropas Nómadas", del campament de reclutes i després dels mesos tediosos a la caserna. El paisatge sobri i les expressions dels habitants d'aquella terra aspre.

La impotència ens rosega impel·lint-nos a imaginar solucions impossibles. Al capdavall el desesper ens impulsa a proposar-l'hi portar-lo a l'hospital de Mataró on l'Anna n'és infermera.

No cal dir que el viatge resulta penós, però tot ens sembla poc per a ajudar-lo, encara que sigui mínim.

Han passat quasi tres mesos i el procés morbós avança imparable, l'Anna i jo ens tornem per no deixar-lo sol, ni un moment. En José Antonio és perfectament conscient del seu estat i avui, quan érem amb ell ens ha fet saber la decisió que ha pres: Vol prescindir de tota mena de medicació. Prefereix morir amb dignitat que mal viure uns dies més. Al seu patiment físic, l'acompanya la visió terrible d'un futur incert on, a més de despeses per a la sanitat pública, la vida del seu cos deteriorat, no tindria el complement de la consciència intel·ligent i lúcida, que l'ha acompanyat sempre.

L'intercanvi amb els metges que el porten i els bons oficis de la meva dona, acaben amb el trasllat a l'hospital Juan Ramón Jiménez de Huelva, des de on traslladar-lo a casa seva serà fàcil. Un viatge encara pitjor, a causa de l'estat del malalt. Mentre l'Anna viatja amb ell en l'ambulància, jo segueixo amb l'autocaravana.

Els darrers dies al poble es presenten tràgics i al mateix temps gloriosos. Un home preocupat per la gent, de caràcter i personalitat captivadors, fugint dels frívols tòpics andalusos. Darrere la primera impressió, es descobreix un estil personal farcit de cultivada intel·ligència i delicada sensibilitat. Republicà per naturalesa, fundador del Partido Socialista Obrero Español, amic de Felipe González, entre molts d'altres. Mecànic torner d'ofici i humà per vocació.

Després de molts anys vivint el refinat glamour de l'ambient de la moda i l'espectacle de la mà de Enrri, el seu primer marit a Zurich, es prepara a morir amb valentia, afrontant el traspàs amb serenor, acompanyat del seu nou amor, En Manuel, les seves germanes i jo, el seu millor amic, cosa que em sorprèn, encara ara i m'honora.

Joaquim Rovira,

Segons la narració d'En Joaquim Guirado